

SZKOŁA PODSTAWOWA
im. ANTONIEGO JARACZA
W DOBIESZYNIE
DOBIESZYN 120, 38-460 JEDLICZE
tel. 13 43 527 34
NIP: 684-172-80-16 REGON: 001200913

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. ANTONIEGO JARACZA
W DOBIESZYNIE
Rok szkolny 2025/2026

Nauczyciel doradztwa zawodowego

Agata Żebracka

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole podstawowej obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru szkoły, zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Adresatami projektu są dzieci z oddziału zerowego, uczniowie klas I- III, IV-VIII i ich rodzice, nauczyciele, wychowawcy.

Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej, to taki, który wie, jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie wybrać szkołę ponadpodstawową, ma plany na przyszłość.

PODSTAWA PRAWNA

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

ZAŁOŻENIA

- Wybór zawodu nie jest pojedynczym , decyzyjnym aktem , ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni kilku lat.
- Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu.
- Na wybór zawodu wpływają głównie wartości , czynniki emocjonalne, rodzaj , poziom wykształcenia, wpływ środowiska.
- WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami , rodzicami , nauczycielami, ma charakter działań planowych .

PODSTAWOWE POJĘCIA

Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno – gospodarczym.

Preorientacja zawodowa – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I –IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII –VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych. Uczeń – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej) („Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania WSDZ dla szkoły podstawowej”, ORE, Warszawa 2017)

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.

Informacja zawodowa – zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod jest dostosowany do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

Informacja edukacyjna – zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym etapem kształcenia.

Cele ogólne realizacji orientacji zawodowej i doradztwa :

Celem preorientacji zawodowej w oddziale przedszkolnym (zerowym) jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich zawodowych marzeń.

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci:

uczniowie, rodzice, nauczyciele, specjaliści.

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych,
- prowadzenie kół zainteresowań,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne,
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych,
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego),
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów,
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych,
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe tablice informacyjne,
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy,
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole,
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów,
- informowanie o targach edukacyjnych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez stronę szkoły, tablice informacyjne).

Działania kierowane do nauczycieli:

- indywidualne spotkania z doradcą zawodowym,
- realizacja zadań z zakresu doradztwa zawodowego na lekcjach przedmiotowych.

Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań:**Dyrektor:**

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ,
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów,
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, na działania związane z doradztwem zawodowym,
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami,
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia,
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym,
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym,
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych,
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści: pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, terapeuta pedagogiczny:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty),
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- nauczyciel bibliotekarz**- gromadzi publikacje, współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym, opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- nauczyciel informatyki** – zapoznaje uczniów z programami komputerowymi z doradztwa zawodowego,
- pielęgniarka szkolna**- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów , pogadanki o przeciwwskazaniach do wykonywania zawodów.

Cele szczegółowe i treści programu:

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów, zestawu – które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe doradztwa zawodowego w szkole podstawowej sformułowane odrębnie dla czterech różnych bloków tematycznych:

1.Poznanie siebie (samopoznanie):

Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Moje mocne i słabe strony,
- Zainteresowania i predyspozycje zawodowe,
- Umiejętność komunikacji,
- Radzenie sobie ze stresem,
- Zasoby (kompetencje, zdolności),
- Wartości,
- Stan zdrowia,
- Predyspozycje i preferencje zawodowe.

Cele szczegółowe:

- Uczeń potrafi określić swoje mocne i słabe strony,
- Uczeń potrafi określić swoje zainteresowania, uzdolnienia i predyspozycje zawodowe,
- Uczeń potrafi zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe,
- Uczeń zna zasady skutecznej komunikacji i bariery, które ją ograniczają,
- Określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,
- Zna wartość pracy.

2.Rynek pracy i świat zawodów:

Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Klasyfikacja zawodów i ich charakterystyka.

- Zawody przyszłości, zawody nowe i deficytowe.
- Charakterystyka rynku pracy.
- Kształtowanie postaw przedsiębiorczych.
- Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy.
- Autoprezentacja.
- Drogi dojścia do zawodu.

Cele szczegółowe:

- Uczeń wymienia zawody przyszłości, zawody deficytowe i te, które od niedawna funkcjonują na polskim rynku pracy,
- Uczeń zna wymagania, środowisko pracy i czynności interesujących go zawodów ,
- Uczeń wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody,
- Uczeń zna drogi zdobywania wybranych zawodów,
- Uczeń uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka,
- Uczeń porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców,
- Uczeń potrafi dokonać autoprezentacji,
- Uczeń zna kompetencje kluczowe.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie:

- Znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się,
- Wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Cele szczegółowe:

- Uczeń analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji,
- Uczeń analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów,

- Uczeń charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce,
- Uczeń określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie kariery zawodowej:

Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Możliwości wyboru drogi zawodowej i edukacyjnej po ukończeniu szkoły podstawowej,
- Czynniki planowania kariery edukacyjno – zawodowej,
- Tworzenie Indywidualnych Planów Działania (IPD),
- Planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego,
- Podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe:

- Uczeń zna czynniki potrzebne do planowania kariery edukacyjno – zawodowej,
- Uczeń potrafi opracować swój własny plan kariery zawodowej na podstawie swoich poznanych zasobów IPD,
- Uczeń rozumie potrzebę dalszego kształcenia, kształcenia ustawicznego,
- Uczeń realizuje marzenia,
- Uczeń podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjnej.

Zadania instytucji współpracujących w ramach realizacji doradztwa zawodowego:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krośnie: diagnoza uzdolnień poznawczych i predyspozycji zawodowych konsultacje indywidualne na terenie szkoły i poradni dla uczniów i rodziców, prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego,

- Pozyskiwanie informacji edukacyjno – zawodowej organizowanie warsztatów i szkoleń dla młodzieży udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy,
- Szkoły ponadpodstawowe na terenie Gminy Jedlicze, powiatu krośnieńskiego lub jasielskiego: udział młodzieży w dniach otwartych szkół , w targach szkół , lekcjach pokazowych, prelekcjach organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym udzielanie informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji,
- Bank Spółdzielczy,
- PUP w Krośnie: materiały metodyczne, publikacje, multimedia,
- Cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze: udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle; wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie w przyszłości mogą realizować praktyczną naukę zawodu),
- OHP- organizowanie dla uczniów lekcji zawodoznawczych; informowanie uczniów ostatnich klas o możliwości odbywania zajęć praktycznych lub praktyk zawodowych wycieczki dla dzieci w celu poznania pracowni zawodoznawczych,
- Pracodawcy -spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki do firm, instytucji.

Metody i formy stosowane w pracy doradczej:

- Aktywizujące problemowe – burza mózgów, dyskusja,
- Metoda dramy – inscenizacje,
- Metody testowe – kwestionariusze, testy, ankiety,
- Metody audiowizualne – filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy, prezentacje multimedialne,
- Trening umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki, prelekcje.

Techniki: plastyczne, wywiady, kwestionariusze, gry i zabawy.

Korzyści wynikające z wdrożenia WSDZ:

- Dostęp do informacji zawodowej uczniów, nauczycieli, rodziców,
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe,
- Kształtowanie aktywności zawodowej uczniów,

- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z dalszą edukacją i planowaniem kariery ich dzieci.

Ewaluacja

Ewaluacja jest niezbędna, aby działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców.

Formy ewaluacji – rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami.

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik nr 1 Program preorientacji zawodowej dla dzieci z oddziału przedszkolnego,

Załącznik nr 2 Program orientacji zawodowej dla klas I-III,

Załącznik nr 3 Program orientacji zawodowej dla klas IV-VI,

Załącznik nr 4 Program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII

Załącznik nr 1: Program preorientacji zawodowej dla dzieci z oddziału przedszkolnego

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu preorientacji zawodowej są spójne z celami orientacji zawodowej (klasy I –III i klasy IV -VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej.

Cel główny:

Celem preorientacji zawodowej j w oddziale przedszkolnym jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, rozwijanie zainteresowań dzieci.

Treści programowe oraz cele szczegółowe:

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, wartości.

Dziecko:

1. określa, co lubi robić,
2. podaje przykłady różnych zainteresowań,
3. określa, co robi dobrze,

4. podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych,
5. opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Dziecko:

1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i te, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby,
3. opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach,
4. wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzeniach, w których uczestniczy (zakupy, kino, poczta, itp.),
5. podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Dziecko:

1. nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej),
2. nazywa czynności, których lubi się uczyć.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy.

Dziecko:

1. opowiada, kim chciałoby zostać,
2. na miarę swoich możliwości planuje własne działania (lub działania grupy) poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu,
3. podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu z zakresu preorientacji zawodowej realizuje nauczyciel wychowania przedszkolnego, logopeda, , pedagog oraz rodzice reprezentujący różne zawody w ciągu całego roku szkolnego.

Załącznik nr 2: Program orientacji zawodowej dla klas I-III

Cel główny:

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz rozwijanie zainteresowań i pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe:

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

1. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać,
2. prezentuje swoje zainteresowania na forum,
3. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi,
4. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach,
5. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach,
3. opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach),
4. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje,

5. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu,
6. posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

1. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności,
2. wskazuje treści, których lubi się uczyć,
3. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

1. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić,
2. planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu,
3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu: wychowawcy, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, pedagog .

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się: na zajęciach edukacji wczesnoszkolnej w ramach realizacji podstawy programowej, na dodatkowych zajęciach ze specjalistami, w ramach wycieczek zawodoznawczych.

Załącznik nr 3: Program orientacji zawodowej w klasach IV-VI

Cel ogólny:

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe:

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

1. określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje,
2. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
- 3 . podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość,
4. prezentuje swoje zainteresowania/uzdolnienia na forum klasy.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

1. wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje różne drogi dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach,
2. opisuje, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka,
3. podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe,
4. posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
5. wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- 1.wskazuje na różne sposoby zdobywania wiedzy (korzystając ze znanych mu przykładów) oraz omawia swój indywidualny sposób nauki,
2. wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć,
- 3.samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z poradnictwa kariery.

Uczeń:

- 1.opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych,
2. planuje swoje działania, grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jak i pośrednio (otoczenie) z jego osobą.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu: wychowawcy, nauczyciele, pedagog, pedagog specjalny, psycholog, terapeuta pedagogiczny nauczyciel bibliotekarz, doradca zawodowy.

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się w ciągu roku szkolnego: na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych (lekcje przedmiotowe, wychowawcze), zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych przez doradcę zawodowego, pedagoga, nauczyciela bibliotekarza, w ramach wycieczek zawodoznawczych do szkół zawodowych, firm.

Załącznik nr 4: Program doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII

Cel ogólny:

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych.

Treści programowe oraz cele szczegółowe:

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

1. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia),
2. dokonuje analizy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie, ocen innych osób i innych źródeł,
3. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno –zawodowych,
- 4.charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej,
5. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

II. Świat zawodów i rynek pracy: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

- 1.wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania,
2. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy,
3. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców,
- 4.dokonuje autoprezentacji,
5. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka,
6. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- 1.analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji,
2. analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów,
3. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce,

4. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z poradnictwa kariery.

Uczeń:

1. planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów,
2. podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,
3. określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów,
4. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego dla klas VII – VIII szkoły podstawowej są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klas I –VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu: wychowawcy, nauczyciele, pedagog, nauczyciel bibliotekarz, doradca zawodowy, pielęgniarka szkolna, nauczyciel informatyki.

Realizacja programu doradztwa zawodowego odbywa się:

- na wszystkich przedmiotach w ramach korelacji międzyprzedmiotowej i realizacji celów przedmiotowych kształcenia ogólnego,
- zajęciach z doradztwa zawodowego (I i II okres roku szkolnego),
- godzinach wychowawczych,
- zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- konsultacjach indywidualnych z doradcą zawodowym,
- warsztatach dotyczących umiejętności planowania kariery, poznania swoich umiejętności, zdolności ,

- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, udział w wizytach zawodoznawczych w firmach),
- w ramach działalności wolontariatu.

Efekty działań

Uczeń:

- Zna swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności, zdolności,
- Zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka,
- Zna czynniki wyboru zawodu,
- Potrafi trafnie zaplanować własną drogę edukacyjno zawodową,
- Jest przygotowany do pełnienia roli pracownika,
- Zna aktualny rynek pracy, zawody przeszłości i przyszłości,
- Zna ofertę edukacyjną szkół w powiecie krośnieńskim lub jasielskim,
- Potrafi dokonać autoprezentacji,
- Zna kompetencje i kwalifikacje na współczesnym rynku pracy,
- Wymienia umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych,
- Potrafi współpracować w grupie,
- Rozwija kompetencje kluczowe.

Tematyka zajęć z doradztwa zawodowego klasa VII – I okres:

1. Moje zainteresowania.
2. Moje mocne i słabe strony.
3. Cechy charakteru i temperamentu.
4. Umiejętności a zawód. Co to jest zawód?
5. Praca jako wartość.
6. Moja przyszłość edukacyjno- zawodowa.

7. Zawody w moim najbliższym otoczeniu.
8. Kompetencje na rynku pracy.
9. Zawody przeszłości i przyszłości.
10. System edukacji zawodowej w Polsce.

Tematyka zajęć z doradztwa zawodowego klasa VIII – II okres:

1. Analiza ofert szkół ponadpodstawowych.
2. Zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.
3. Kim chcę być w przyszłości?
4. Pojęcie współczesnej kariery zawodowej.
5. Kompetencje kluczowe na rynku pracy.
6. Moje zasoby i preferencje, a oczekiwania pracodawców.
7. Analiza rynku pracy - zawody przyszłościowe.
8. Autoprezentacja - sztuka przedstawienia siebie.
9. Czynniki trafnego wyboru zawodu.
10. Podstawy prawne dotyczące zatrudniania osób młodocianych.

Harmonogram działań WSDZ kl. VII - VIII

Działania	Termin	Osoby odpowiedzialne
Diagnoza zainteresowań i predyspozycji osobowościowych wśród uczniów kl. VII	Wrzesień	doradca zawodowy
Wycieczki zawodoznawcze	Wciągu roku szkolnego	wychowawcy, doradca zawodowy
Zebranie z rodzicami-zapoznanie z Programem WSDZ	18.05 2025 r. - I okres kl. VII,	doradca zawodowy

	Styczeń 2026 - II okres kl. VIII	
Zawody medyczne	W ciągu roku szkolnego	wychowawcy
Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych	W ciągu roku szkolnego	doradca zawodowy, wychowawcy
Spotkania z absolwentami szkoły	W ciągu roku szkolnego	doradca zawodowy, wychowawcy
Wyjścia do pobliskich firm i zakładów pracy	W ciągu roku szkolnego	wychowawcy, doradca zawodowy, nauczyciele
Poradnictwo indywidualne	W ciągu roku szkolnego	doradca zawodowy
Realizacja zajęć dydaktycznych z doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII, po 10 godzin dla danej klasy	I okres - kl. VII, II okres - kl. VIII	doradca zawodowy

Harmonogram może ulec modyfikacji biorąc pod uwagę zapotrzebowania uczniów.

Opracowanie:

Agata Żebracka

DYREKTOR SZKOŁY

 mgr Renata Kosiek